

Κωνσταντινουπολίται.

Μετὰ δὲ ῥωμαίους, ὅπλοις ἐκ τῶν μεσημβρινῶν διαβαίνοντας τὸν Ἰσρον, κωνσταντινουπολίτας ὀρώμεν, δι' αἰτίαν τοιαύτην. Μοῖρα σκυδῶν τὰ δεξιὰ παρίστρια ἐτάραττε, φησὶν ὁ Ζώσιμος, ὅπερ ὁ Ουάλης πυδόμενος, δύναμιν ἐκπέμψας, ἠνάγκασε τὰ ὄπλα παραδῆναι, καὶ διένειμεν αὐτὴν ταῖς παρισρῖαις πόλεσιν. Οὗτοι δὲ ἦσαν, ἕς ὃ τῶν σκυδῶν ἡγεμῶν τῷ στρατηγῷ Προκοπίῳ συμμάχος ἐπεπόμφει· ὁ δὲ βασιλεὺς Ουάλης ὡς αἰχμαλώτοις ἐχρῆτο. Ἀπαιτῶντι ἔν τέττε τῷ σκύδῃ, ὁ βασιλεὺς ἀποδῆναι ἀπαναίνεται· καὶ τῶν σκυδῶν ἐπὶ τέτῳ ἀγανακτῶντων, καὶ συνειλεγμένων, ἐπὶ τῷ λαβεῖν δίκην δι' ἐπιδρομῆς βελομένων, σὺν ταχύτητι πάσῃ καὶ αὐτὸς, τὸ μὲν στρατόπεδον τῇ ὄχθῃ τῆ Ἰσρα παρέτεινε, αὐτὸς δὲ ἐν Μαρκιανεπόλει (ἢ μέγιστη τῶν ἐν Θράκῃ πόλεων ἐστὶ) διατρίβων, ἀσκήσεως πολεμικῆς καὶ τῆ τὸν στρατὸν ἄφθονα ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπεμελεῖτο.

Πλήθει τοίνυν ὀλκῶδων διὰ τῆ Πόντε ἢ
 στρατιωτικῆ σίτησις ἐς τὰς τῆ Ἰσθμὸς ἐκβολὰς
 ἐκομίζετο, κἄντεῦθεν ποταμίῳ πλοίοις
 ταῖς ἐπικειμέναις τῷ ποταμῷ πόλεσιν ἐνα-
 πετίδετο. Ἀμ' ἤρι δὲ φανέντι, ἀπάρως ὁ
 βασιλεὺς ἐκ τῆς Μαρκιανπόλεως ἐς τὰ πα-
 ρίθρια ἔρχεται, καὶ μετὰ τῶν φυλασσόντων
 τὸν ποταμὸν στρατιωτῶν, διαβαίνει τῆτον,
 καὶ ἐν τῇ πολεμίᾳ παραγίνεται. Τῶν δὲ
 σῆναι πρὸς μάχην ἐκ παρατάξεως ἢ θαρῶρη-
 σάντων, ἐγκεκρυμμένων δὲ τοῖς ἔλεσι καὶ
 ἐκ τέτων λαθραίως ποιόντων ἐπιδρομὰς,
 ὁ Οὐάλης, τοῖς μὲν στρατιώταις μένειν κατὰ
 χώραν ἐπέταξεν, ὅσον δὲ ἦν οἰκετικὸν, καὶ
 ὅσον τὴν τῆς ἀποσκευῆς φυλακὴν ἐπιτέτρα-
 πτο, τέτων τῷ βαρβάρῳ κεφαλὴν φέροντι,
 ῥητὸν χρυσίον δώσειν ὑπέσχετο. (Νῆ τὴν
 ἀλήθειαν, ἢ ὑπόσχεσις πάντῃ βάρβαρος·
 πολλῶν γὰρ ἔτις ἀδῶων κωμητῶν ῥεμμένων
 κεφαλαὶ ἠνέχθησαν τῷ Οὐάλεντι. Εἶδο-
 μεν καὶ παρόμοια ἐν τοῖς ἡμετέροις φιλο-
 σοφικοῖς χρόνοις). Εὐδὺς ἔν ἅπαντες ἐς
 τὰς ὕλας καὶ τὰ ἔλη ἐσθυόμενοι, καὶ τὲς

προσπίπτοντας κατασφάττοντες, καὶ τὺς κεφαλὰς τῷ Ουάλεντι προσκομίζοντες, τὸ χρυσίον ἐλάμβανον. Απολλυμένων δὲ πολλῶν ἔτι, οἱ λοιποὶ τῷ βασιλέως περὶ εἰρήνης ἐδέοντο. Τὸ δὲ μὴ παραιτημένον τὴν δέησιν, εἰρήνη γίνεται, κατ' ἣν οἱ σκύδα μηδέποτε ὁμολογεῖν ἠναγκάσθησαν, μηδὲ τοῖς ὀρίοις τῆς τῶν κωνσταντινουπολιτῶν γῆς ἐπιβήσεσθαι, ἅπερ ἔμενον ὡς καὶ πρότερον.

Οἱ σποράδην ἐν Ρεμενία καὶ ἀνεπίσκοποι χριστιανοὶ τὲς ἐν κωνσταντινουπόλει ὁμοπίστες ἐκ ἐλάνθανον, καὶ ψηφίζεται παρ' αὐτῶν Γοτθίας ἐπίσκοπος. Οὗτος ἦν ὁ περίφημος Ουλφίλας, ἐξ αἰχμαλώτων γότθων χριστιανῶν τὴν Ἀσίαν κατοικούντων, ὃς περὶ τὸ μέσον τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος (355) ἐπίσκοπος γότθων ἐν Κωνσταντινουπόλει χειροτονεῖται, καὶ ἐς τὰ ἐντὸς τῆς Ἰσραῖ ἐρχεται, τὲς γότθους ἐς τὸ τῷ Χριστῷ δόγμα ἐπιστρέψων. Ἐν μὲν ἔν τῇ τῶν θυρίγγων χώρα, ἐν τῷ Ρεμενικῷ ἀγρῷ, ὅπερ βασιλεὺς (ὑποβασιλεὺς) τῶν γότθων Φριτιγέρνης ἦν, κατὰ σκοπὸν ἀπέβαινε τῷ

Ουλφίλα τὸ ἐγγεῖρημα· ἐν δὲ τῇ τῶν βικτο-
φάλων, ὅπερ βασιλεὺς ἦν τῶν γότθων *Αδα-
ναριχ*, ὃς καὶ ἀρχιβασιλεὺς ἦν τῶν δυσμο-
γότθων, εἰσαγομένη ἡ χριστιανικὴ θρη-
σκεία, μυρία εὗρισκε τὰ ἐμπόδια. Τέλος
Αδαναριχ, ὃ καὶ Φριτιγέροντος ὑποκείμενος
ἦν, ἀνακηρύττεται τῇ νέᾳ πίσει πολέμιος·
ἀνθρώπων γὰρ ἀρεοφρονῶντι ὅλως, θρη-
σκεία εἰρήνην καὶ φιλανθρωπίαν πνέουσα,
ἀπήρεσκε· καὶ δέος ἦν αὐτῷ, μὴ οἱ γότθοι
χριστιανοὶ γενόμενοι, κακοὶ στρατιῶται γέ-
νοιτο. *Λυσσᾶ* τοίνυν κατὰ τῆς θρησκείας,
καὶ τὸ τῆς *Ρεμνίας* ἔδαφος, μάλιστα δὲ
τῆς *Μολδόβης*, μαρτύρων βρέχεται αἵμασι.
Τηνικαῦτα τὸ διὰ *Χριστὸν* ὑπομένει μαρ-
τύριον καὶ ὁ μεγαλομάρτυς *Νικήτας*, ἐξ
ἐπισήμων γότθων ἢ ῥεμένων καταγόμενος,
ἔτι τὴν μνήμην ἐορτάζει ἡ ἐκκλησία κατὰ
τὴν δεκάτην πέμτην τῆς Σεπτεμβρίου μηνός.
Οἱε, φίλε, καὶ ἐκκλησίαν εὐρήσειν ἐν *Ρε-
μνία* κτισθεῖσαν ἐπ' ὀνόματι *Νικήτα*
τῆς μεγαλομάρτυρος, ἐν *Μολδόβῃ* μάλιστα,
ὅπερ, ὡς δοκεῖ, ὁ ἅγιος *Νικήτας* τὸ διὰ

χρισὸν ὑπέστη μαρτύριον; Μάτην ζητήσεις·
ἔδαμῃ εὐρήσεις. Πάντως ὁ μεγαλομάρτυς
Νικήτας πρὸ τῆς ὑποστροφῆς τῆ Ουλφίλα
ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἢ καὶ τῆς πρεσ-
βείας, ἐμαρτύρησεν.

Ἰδὲ περὶ τούτων τί φησιν ὁ Σωζόμενος,
πλήθος τῶν ὑπὸ Φριτιγέρνην διὰ Χριστὸν
μαρτυρῶντες ἀνηρέθησαν (ἢ πρὶν ἢ καὶ
Φριτιγέρνην χριστιανὸν γενέσθαι, ἢ καὶ
γενομένῃ μὲν, Αἰθαναρίχ δὲ τῆ ἀρχιβασι-
λέως τῶν δυσμογόττων κελεύοντος). ὁ γὰρ
Αἰθαναρίχ ἀγανακτῶν, ὡς τῆς πατρώας
δουλοκείας καινοτομημένης, πολλὰς πολ-
λαῖς τιμωρίας ὑπέβαλε· τὰς δὲ, μηδὲ λόγῳ
μεταδιδὼς, ἀνεῖλε. Λέγεται δὲ ὡς καὶ ξόα-
νον ἐφ' ἄρμαμάξης ἐσῶς, καὶ κατ' ἐκάστην
σκητὴν τῶν χριστιανίζειν καταγγελλομένων
περιαγόμενον, ἐκέλευον τῆτο προσκυνεῖν
καὶ δύνειν οἱ περιάγοντες· τῶν δὲ παραι-
τεμένων, σὺν αὐτοῖς ἀνδρώποισι τὰς σκητὰς
ἐνεπίμπρων. Ταῦτα ποτὲ ἐν τῷ Ρεμενικῷ
ἀγρῷ καὶ ἐν Μολδὸβη ἐγένετο.

Ο Ουλφίλας, φησὶν ὁ αὐτὸς Σωζόμενος, τὰ μὲν πρῶτα ἕδεν διεφέρετο πρὸς τὴν καθόλη ἐκκλησίαν· ὡς δὲ ἐς Κωνσταντινούπολιν ἀφίκετο, λέγεται, διαλεχθέντων αὐτῷ περὶ τῆς δόγματος τῶν προεσώτων τῆς ἁρριανῆς αἱρέσεως, καὶ τὴν πρεσβείαν αὐτῷ συμπράξιν πρὸς βασιλέα ὑπισχνυμένων, εἰ ὁμοίως αὐτοῖς δοξάζοι, βιασθεὶς ὑπὸ τῆς χρείας, ἢ καὶ ἀληθῶς νομίσας ἄμεινον ἔστω περὶ θεῶ φρονεῖν, τοῖς Ἀρεῖς κοινωνῆσαι καὶ αὐτὸς, καὶ πᾶν τὸ φύλον ἀποτεμεῖν τῆς καθόλης ἐκκλησίας.

Ἡ δὲ πρεσβεία αὕτη, ἧς Ουλφίλας ἐξῆρξεν, ἐπὶ Ουάλεντος ἐγένετο, τῆ Φριτιγέρου συμμαχῆσαί οἱ αὐτὸν κατὰ Ἀδαναριχ ζητῶντος. Οὐ μὲν Σωζόμενος πέραν τῆ Ἰσρα ἐν τῇ νῦν Βεργαρία τὴν εἶσιν τοῖς γότθοις συμβῆναι λέγει. Σωκράτης δὲ ἐν ἁρισερᾷ, ὃ καὶ πιθανότερον· καὶ ἐπομένως πρὸ τῆς ἐσβολῆς τῶν ἕννων. Ἡ Φριτιγέρου, φησὶν ὁ Σωκράτης, καὶ Ἀδαναριχ εἶσιν ἐν ἁρισερᾷ τῆ Ἰσρα συνέβη· καὶ ὁ Φριτιγέρου βοηθέμενος ὑπὸ τῆ Ουάλεντος

ἐνίκησε τὸν *Αδαναρίχ*, καὶ τὴν *Δρησκείαν* τῆ εὐεργέτη ἀσπάζεται, καὶ τὲς ὑπ' αὐτὸν τὸ αὐτὸ ποιεῖν προτρέπεται· κἀντεῦθεν τὰ πλεῖσα φῦλα τῶν γότθων τὸ τῆ *Αρείε* δόγμα ἐδέξαντο.

Ὅτι δὲ ὁ *Ουλφίλας* ἔ μόνον *Δυρίγγες*, ἀλλὰ καὶ *βικτοφάλης* (ἔ μόνον τὲς κατοίκους τῆς *Τζάρας* *ρεμανέσκας*, ἀλλὰ καὶ τῆς *Μολδόβης*) ἐπιστρέψαι πειρᾶται, ὁ αὐτὸς *Σωκράτης* φησί. Ἐπειδὴ *Ουλφίλας* ἔ μόνον τὲς ὑπὸ *Φριτιγέρην*, ἀλλὰ καὶ τὲς ὑπὸ *Αδαναρίχ* γότθες τὸν χριστιανισμὸν ἐξεδίδασκεν, ὁ *Αδαναρίχ*, ὡς παραχαραττομένης τῆς πατρῴας *Δρησκείας*, πολλὰς τῶν χριστιανιζόντων τιμωρίας ὑπέβαλλεν, ὥστε γενέσθαι μάρτυρας τῆνικαῦτα βαρβάρους ἀρειανίζοντας. Ἀλλ' *Αρείος* μὲν . . . οἱ δὲ βάρβαροι, ἀπλότητι τὸν χριστιανισμὸν δεξάμενοι, ὑπὲρ τῆς ἐς *Χριστὸν* πίσεως, τῆς ἐνταῦθα ζωῆς κατεφρόνησαν.

Επιστρέφων ἀρειόφρων ὁ *Ουλφίλας* ἐς τὲς *Δυρίγγες*, ἔς πρότερον ἐς τὸ καθολικὸν ἠγηόχει δόγμα, μετασαλεῦσαι αὐτὲς ἐκ

Μ

τέτα ἐκ εὐχερῆς, ἐμὴν ἐδ' ἀκίνδυνον ᾤετο·
ὄθεν καὶ κτίσμα μὲν τὸν Χριστὸν ἀποφῆναι
ἀπέσχετο, ἢ ἐκ ἐτόλμησε· δευτέραν δέ
τινα θεύτητα ἄκτιστον, παρὰ θεῶ πεμφθεῖ-
σαν τῷ κόσμῳ, εἰσήγαγε, καὶ ἔτως ἐκάτερα
τὰ μέρη καὶ Ἀρειανὸς καὶ γότθως ἐπολιτεῖ-
σατο. Εἰ δὲ ὁ Ουλφίλας φρονῶν τὰ τῆς
καθολικῆς ἐκκλησίας ἀπέθανεν, ὡς ἄλλοι λέ-
γουσι καὶ δέλουσιν, ἴσως ἔπειτα μετὰ τῶν
γότθων περαιωθεὶς τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τῇ
τῶν κωνσταντινουπολιτῶν γῆ κατασταθεὶς, καὶ
τῷ Ουάλεντος ἤδη μὴ ὑπάρχοντος, ἀπορ-
ρίψας, ὃ πολιτευόμενος ἐδέδεκτο φρόνημα,
εἰς τὴν καθολικὴν καὶ ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν
ἐπέστρεψεν. Ἀλλὰ τὸ τῷ Ἀρείῳ δόγμα ἐκεῖ-
θεν ἐξελθὼν, πᾶσι σχεδὸν τοῖς γερμανικοῖς
διεδόθη ἔδνεσι.

Πρῶτος ὁ Ουλφίλας τὸ εὐαγγέλιον εἰς
τὴν γοτθικὴν μετέφρασε γλῶσσαν, ἥπερ ἢ
παλαιὰ τῶν νῦν δαυτζῶν τυγχάνει, καὶ
πλησιάζει μᾶλλον τῇ τῶν σβένσκων νῦν
διαλέκτῳ ἢ ἑτέρα τινὶ τῶν δαυτζικῶν δια-
λέκτων. Τεκμήριον καὶ τῷτο ἐναργὲς τῷ

τὰς γότθους ἐκεῖθεν, ἐκ τῆς Σκανδιναβίας ἐκτραγῆναι ἐς τὰ ἡμέτερα. Μετέφρασεν ἔτι καὶ μέρος τῆς παλαιᾶς διαθήκης· ἀλλὰ δεδιὼς μὴ τὸ ἀρεόφρον καὶ φιλόμαχον τῷ ποιμνίῳ ἔτι μᾶλλον ἐξάπτοιο, τῆς τῶν βασιλικῶν ἀπέσχετο μεταφράσεως. Γράμμασι δὲ, ἐξαιρεμένων δύο ἢ τριῶν ἐς ἀπόδοσιν ἄλλοτρίων παντάσῃσι φωνῶν, ἑλληνικοῖς ἐχρήσατο, ἅπερ πολλῷ ὕψερον οἱ ἐν Ἰσπανίᾳ δυσμογότθοι, τὸ τῶν λατίνων δόγμα δεξάμενοι, καταλιπόντες, τὰ λατινικὰ ἀντισήγαγον. Σώζεται ἔτι καὶ νῦν τὸ τῷ Ουλφίλᾳ εὐαγγέλιον, καὶ συνιᾷσι τέττε οἱ σοφοὶ Δάυτζοι.

Οὐ μόνον δὲ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ἀλλὰ καὶ γράμματα εἰσαγαγεῖν τοῖς γότθοις ὁ Ουλφίλας βελόμενος, πολλῇ ἀπήντα τῇ δυσχερείᾳ. Ἀπεσρέφοντο οἱ γότθοι καὶ τὰ γράμματα, ὡς ἐκδηλύνοντα τὰς ἀνθρώπους καὶ ἀνεπιτηδεῖς ἀποκαδίσκωντα ἐς πόλεμον. Οἱς, κατὰ τὸν Προκόπιον, τὸ ἀπὸ σκύττας ἐπιγένοιτο δέος, ἔτοι ἐμῆποτε ξίφους ἢ δορατὶς ὑπερφρονεῖν

ἀξιώσειαν, ἔλεγον οἱ γότθοι *Αμαλασένδα* τῇ *δηγατρὶ* τῆ *Θεοδορίχ* βασιλέως, γράμμασι καὶ ἤδεσι ῥωμαϊκοῖς παιδευθῆναι τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ διάδοχον βελομένη. *Στρατηγὸς* δέ τις γότθος, ὅτε οἱ γότθοι ἦγον καὶ ἔφερον τὰς νήσους, καὶ τὴν ἡπειρὸν τῆς ταλαίνης *Ελλάδος*, καὶ λεηλατήσαντες τὰς *Αθήνας*, καὶ τὰ βιβλία ἐς σωρὸν ἐν ἀγορᾷ συναδροίσαντες, ἔργον καὶ παρανάλωμα *Ηφαίστου* ποιῆσαι ἐβέλοντο, ἀγαθῇ τύχῃ παραπλήσιόντι φρονῶν, ἔσωσε τὰ βιβλία. *Συζητιῶται* εἶπε, εὔσατε τοῖς ἔλλησι τὰ βιβλία· ταῦτα γὰρ αὐτοὶ ἔχοντες, ἀμελῶσιν ὀπλων· εἰ δ' ἐμπρήσετε ταῦτα, ἀνάγκη αὐτοῖς σερηδεῖσι τέτων, καὶ μηδὲν ἀσχόλημα ἔχουσι, ἐπὶ τὰ ὄπλα τραπέσθαι, καὶ μεταμεληθήσεσθε πάντως πρᾶγμ' ἀσύμφορον καὶ ἐπιβλαβὲς τοῖς γότθοις ποιήσαντες. *Γνήσιος* ἔτος προπάτωρ τῶν νῦν *δαυτζῶν* τῷ ὄντι ἐτύγχανεν. *Εἶδε* καὶ ὁ *Αμρῆ* ὁ πανῆργος ποιητῆς καὶ στρατηγὸς *Αραψ* τοιούτῳ τινὶ ἐχρήσατο σοφίσματι· ἐσώθησαν γὰρ ἂν ἡμῖν εἶπερ, πολλὰ μν-

ριάδες βιβλίων, ἅπερ ὑπὸ τῶν θρησκομα-
νῶν κατεμπρήσθη ἀράβων, τῶν μηδὲν
ἄλλο ἀνεχομένων βιβλίον ἢ τὸ κοράνιον·
ἔτω καὶ αὐτὸς ὁ Ἀμρῆ ὁ χωλαίνειν τῷ δό-
γματι ὑποπτευόμενος, ἀσεβῆς καὶ ἄθεος
ἀκῆσαι ὑπὸ τῶν δερμῶν καὶ ὑπερδέρμων
μυσολμάνων, ἀπέφευγε.

Κεφάλαιον γ΄.

ΤΥΡΚΟΙ.

Ο υ ν ν ο ι.

Τὸ μὲν ἔν κράτος τῶν γότθων, διὰ τὰς
λησρεπιδρομὰς καὶ ἐπιθέσεις, μέγα ἦν καὶ
φοβερὸν τοῖς κωνσταντινουπολίταις· ἀλλὰ
γὰρ αὐτίκα ἕτερον ἔθνος μεῖζον καὶ φοβε-
ρώτερον, καὶ πολὺ ἀγριώτερον τῶν γότ-
θων, καὶ γότθοις αὐτοῖς καὶ τοῖς κωνσταν-
τινουπολίταις ἐπέπεσε, καὶ ἐντὸς ὀλίγου, τὴν
μεγάλην ἀρχὴν τῶν Γότθων ἀρδην ἀνέτρε-

ψε, καὶ ἐν τοῖς ἐσθίοις τῷ Ἰσραὲ ἐξηφάνισεν. Οἱ ἔθνη, ἢ χῆνοι, κατὰ τὸν Πτολεμαῖον, χειμάρρως δίκην λαύρως καὶ ἀνυποστάτως ἐκ τῶν ἐσθίων καταρρήγνυμενοὶ, καὶ πᾶν τὸ ὑπαντώμενον ἐπισύροντες, καὶ ἀλανῆς ἡτηθέντας συσρατεύειν, μᾶλλον δὲ συλλεγεύειν ἀναγκάσαντες, ἐπέπεσον πρῶτον τοῖς ἐωγότδοις, ταῖς ἐπιδρομαῖς καὶ λεηλασίαις ἰκανῶς, ὡς πρὸς τὰς ἔθνεσ, ἐξασθενήσασιν. Ερμαναριχ βασιλεὺς τῶν ἐωγότδων ἀνδίσασθαι ἀπειρηκῶς, καὶ τὰ τῷ ἔθνεσ ἀναλαβεῖν καὶ ἀναστῆσαι ποτὲ ἀπογνῆς, ἐς ἀπόνοιαν ἦλθε, καὶ ἑαυτὸν διεχρήσατο· καὶ τὰ δυσυγῆ τῷ οἴκῳ καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῷ λείψανα, ἐς δυσμὰς τῆς Πόλεως (Λαχίας) διεσώθησαν. Αἰδαναριχ δὲ τὸν ἐπικείμενόν οἱ μέγαν κίνδυνον ὄρων, ἀποτρέψαι τῷτον καὶ ἀπώσασθαι τὴν λυσορμηὴν τῶν ἔθνων, ἐπειρᾶτο ἐς δύναμιν ἀλλ' ἔτε τὸ παρατύριον, ἔτε μὴν τὸ τυροπρέτιον γῶμα, τὰ ἐπὶ τῷ δυσείσβολον εἶναι τὴν χώραν χωθέντα, ὠφέλησαν· οἱ γὰρ ἔθνη, δίκην χειμάρρως κωλυόμενα καὶ

ἐπαιρομένῃ καὶ ἀνασρέφοντος, ἐκ τῶν
ὑπερκειμένων τῷ Χοτίν τῷ ποταμῷ μερῶν,
ὑπερεκχυθέντες ἐξεπλημμύρησαν, καὶ πᾶ-
σαν τὴν ἐῶαν Ρεμβνίαν κατέκλυσαν. Τη-
νικᾶτα Αἰθαναρίχ ἐς Αρδὲλ διασώζεται, καὶ
οἱ δυσμογότδοι ὅπλοις ἀντισηῆναι ἀπελ-
πισθέντες, φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἀνεζήτησαν,
καὶ τὸν Ἰσρον ἐπιτρεψάντων σφίσι τῶν
κωνσαντινεσπολιτῶν, ἀγεληδὸν ἐπεραιῦντο.
Οἱ γότδοι, φησὶ τις τῶν πάλαι ἱστορικῶν,
τοσῶτοι ἦσαν τὸν Ἰσρον διαβαίνοντες, καὶ
ἐς τὴν τῶν κωνσαντινεσπολιτῶν γῆν ἀποβαί-
νοντες, ὅσοι καὶ οἱ ἀναφυσώμενοι σπιν-
δῆρες τῆς Αἰτνῆς ἐκραγείσης αἰφνηδίως με-
γάλην ἔκρηξιν. Περαιωθέντες δὲ ἐς τὰ πέ-
ραν τῷ Ἰσρο, τὲς ἕννας φεύγοντες, κἂν-
τοῖς φυξίμοις τόποις κατασκηνώσαντες,
αὐτίκα τοῖς κωνσαντινεσπολίταις τυραννι-
κώτερον ἢ δολιώτερον προσενεχθεῖσιν, ἐξε-
πολεμώθησαν. Ἀκώσωμεν καὶ ἃ περὶ τῶ-
ν τῶν ἕνων λέγει ὁ Ζώσιμος.

Φῦλόν τι βάρβαρον τοῖς ὑπὲρ τὸν Ἰσρον
σκυδικοῖς ἐπανέστη, πρότερον μὲν ἐκ ἐγνω-

σμένον, τότε δὲ ἐξαίφνης ἀναφανέν.
Οὐννας δὲ τέτρες ἐκάλεν, εἴτε βασιλείς αὐ-
τὰς ὀνομάζειν προσήκει σκύδας, εἴτε ἕς
Ἡρόδοτός φησι παροικεῖν τὸν Ἰσρον σιμὰς
ἀσθενέας ἀνθρώπους, εἴτε ἐκ τῆς Ἀσίας ἐς
τὴν Ἐυρώπην διέβησαν· καὶ τῆτο γὰρ εὐ-
ρον ἰσορημένον, ὡς ἐκ τῆς τῆ Ταυάϊδος κα-
ταφερομένης ἰλύος, ὁ κιμμέριος ἀπογαυ-
δεὶς βόσπορος, ἐνέδωκεν αὐτοῖς ἐκ τῆς
Ἀσίας πεζῇ ἐπὶ τὴν Ἐυρώπην διαβῆναι.
Ἀλλὰ καὶ ὁ Ζώσιμος ἐνταῦθα, ἀκέσας
μὲν ἐξ Ἀσίας τὰς ἕννας ἐς τὴν Ἐυρώπην
διαβῆναι, μὴ εἰδὼς δὲ τίνι τρόπῳ ὡς μόνος
πόρος ἐξ Ἀσίας ἐς Ἐυρώπην τῆ τῶν Καυκα-
σίων ἰσθμῷ τυγχάνοντος, τῆ Ὠκεανῷ τάχα
μέχρι Περσίας ἐξ ἄρκτε καθήκοντος, ὡς ὁ
γεωγράφος φησὶν, ἐνέδωκεν ἐξ ἀμαθείας
λογοποιοῖς ἀνθρώποις, πάντα ἀπίδανα
καὶ φυσικῶς ἀδύνατα δι' ἀμάθειαν πλάτ-
τῃσι, διάβασιν ἐπινοῆσιν ἕτω τοῖς ἕννοις,
ὅτι, λέγω, ὁ κιμμερικὸς ἀπεγαυώδη Βόσ-
πορος. Θελήσας δὲ καὶ περὶ τῶν ἕννων
εἰπεῖν τι, δείκνυσιν ἑαυτῆ τῆς σκυδικῆς

ισορίας μεγάλην ἀμάθειαν. Οὐδὲ ἀναγνώσα ὄσων ἀτόπων ἐξηγήσεων ἢ ἰσχυρογνωμοσύνη καὶ τὸ μέγα ἀξίωμα τῆ Στράβωνος ἐγένετο αἴτιον! μᾶλλον δὲ, ὅσον εὐκαταφρόνητοι, ὅσοι ἐκ τῶν βιβλίων μόνον, ἀλλ' ἢ καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων μανθάνειν τὰ πράγματα βέλονται; ἴσως καὶ ὅτων φαλάγγων ῥωμαϊκῶν ἐδέησεν ἐς ἀπόδειξιν, ὅτι τὸ σχίσμα τῆ Ἰσραὲ τὸ ἐς τὸν μυχὸν τῆ ἀδριατικῆ ἐκχυνόμενον, ὃ περ ὁ Ἀριστοτέλης ἐς ἰχθυακῶν φαινομένων ἐξήγησιν ἐχρήσατο, ἠδέποτε ὑπάρξειεν. Ως ἰσχυρόν ἐσι πρόληψις, ὡς δὲ δυσχερὲς τὸ ταύτης ἀπαλλαγῆναι.

Διαβάντες δὲ οἱ ἔνοι σὺν τοῖς ἵπποις καὶ γυναιξὶ καὶ τέκνοις καὶ οἷς ἐπεφέροντο, τοῖς ἐν ἄρισερᾷ τῆ Ἰσραὲ ἐπήεσαν σκύδαις, οἷπερ τὸν ἐννικὸν ὑπενεγκεῖν ἔκ ἐδύναντο πόλεμον· εἰ γὰρ καὶ ἐκ παρατάξεως ἔτοι οἱ ἐφ' ἵππων (1) καὶ διαιτώμενοι καὶ κα-

(1) Καὶ Ἀττίλας ἔπειτα παρὰ τῷ Ουεγίσι τῷ λειτοργῷ ἐστιαθεὶς, μένων ἐφ' ἵππων, τῶν οἰκετῶν ὑπὲρ κεφα-

Δεύδοντες, μύχεσθαι ἐκ ἠδύναντο, ἀλλὰ
ταῖς περιελάσεσι καὶ ταῖς ἐκδρομαῖς καὶ
ταῖς εὐκαιροῖς ἀναχωρήσεσιν, ἐκ τῶν ἰπ-
πων κατατοξέοντες, ἄπειρον τῶν σκυδῶν
εἰργάζοντο φόνον. Τῆτο συνεχῶς ποιῶν-
τες, ἐς τῆτο τὸ σκυδικὸν περιέεσησαν τύ-
χης, ὥς αὐτὲς ὑποχωρῆσαι τέτοις πάντα,
καὶ αὐτὲς φεύγοντας περαιωθῆναι τὸν
Ἰστρον, χεῖρας ἀνατείνοντας καὶ ἱκετεύον-
τας δεχθῆναι παρὰ βασιλέως, ὑπισχνυμέ-
νης πληρώσειν ἔργον αὐτῷ συμμάχων πι-
σῶν καὶ βεβαίων. Ο δὲ Ουάλης δέχεσθαι
τέττες ἐπέτρεψε, πρότερον ἀποδεμένους τὰ
ὄπλα. Ἀλλὰ τῶν ταξιαρχῶν, καὶ ὅσοι τῶν
στρατιωτῶν ἀρχηγοὶ ἦσαν, διαβάντων τὸν
ποταμὸν, ἐφ' ᾧ, ὄπλων δίχα, τὲς βαρβά-
ρος ἐπὶ τὰ Ῥωμαίων ὄρια παραπέμψαι, καὶ
μηδὲν ἕτερον ποιησάντων, ἀλλ' ἢ ἐπιλο-
γὴν γυναικῶν εὐπροσώπων, καὶ παιδῶν
ὠραίων ἐς αἰσχροῦτητα, θήραν, (ὄρᾳς ἀναγ-
νῶσα;), καὶ οἰκετῶν ἢ γεωργῶν κτῆσιν, οἷς

λῶν βασαζόντων τὴν τράπεζαν, εἰσιᾶτο ἔφιππος, ὁ ἐν
Εὐρώπῃ μείζον πάντων δυνάμενος.

μόνοις προσέσχον, παντός ἑτέρου κοινω-
φελῆς ὑπερορῶντες, ἔλαδον οἱ βάρβαροι οἱ
πλείους μετὰ τῶν ὅπλων περαιωθέντες, καὶ
ἅμα τῆς γῆς ἐπιβάντες, ἕτε ἱκεσιῶν, ἕτε
ὄρκων ἐμνήσθησαν· ἀλλ' ἡ Θράκη τε ἄπα-
σα καὶ ἡ Παιονία (1) καὶ ἡ Μακεδονία καὶ
ἡ Θεσσαλία ἐπληρῶντο βαρβάρων, τὰ προ-
σπεσόντα ληϊζομένων. Ἰδὲ τί φησι καὶ
Εὐνάπιος περὶ τῶν διαβάντων γότθων τὸν
Ἰσρον.

Οἱ σκύθαι ἕτοι τὴν γῆν, ἐς ἣν κατέ-
φυγον, κακῶν ἀνεκδιηγῆτων ἐνέπλησαν·
παῖδες γὰρ αὐτῶν καὶ τὸ οἰκετικὸν πρὸς
τε τὴν εὐκρασίαν τῶν ἀέρων ἀνέδραμον,
καὶ παρὰ τὴν ἡλικίαν ἤβησαν, καὶ πολὺ
τὸ ἐπιφυόμενον ἦν πολέμιον γένος. Οἱ μὲν
ἔν παλαιοὶ μῦθοι λέγουσι περὶ τὴν Βοιω-
τίαν καὶ Κολχίδα, δρακόντων ὀδόντων κα-
τασπαρέντων, ὅπλοισι ἅμα τῷ σπόρῳ τὰς
ἄνδρας ἀναπάλλεσθαι· ὁ δὲ κατ' ἡμᾶς
χρόνος καὶ τὸν μῦθον τῆτον ἐς φῶς ἅμα

(1) Τῷ Θράκη ἐννοεῖται καὶ ἡ βουλγαρία. Τῷ Παιο-
νία καὶ ἡ Σερβία.

καὶ ἔργον συνήγαγε, καὶ ὄφθῆναι κατηνάγκασεν· ἔ γὰρ ἔφθασαν ἐς τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐπικράτειαν οἱ παῖδες, ὥσπερ ὀδόντες διασπαρέντες, καὶ πᾶντα ἦν μεσὰ θυμῷ καὶ μανίας καὶ φόβων, ἀνελθόντων ἐς ἡλικίαν μάχιμον παρὰ τὸν χρόνον. Ταῦτα φησὶν ὁ Εὐνάπιος, τὸ δ' ἀληθὲς ἔτις ἔχει. Κακῶς περὶ αὐτὰς προσενεχθέντες καὶ πολιτευθέντες οἱ διεφθαρμένοι κωνσαντινῶπολῖται, προνοίας καὶ φρονήσεως, καδόλης, περὶ τὰ πολιτικὰ καὶ τὴν λοιπὴν οἰκονομίαν τῷ βίῃ ἐξερημένοι, ἀντὶ ξένων εὐγνωμόνων, ἐχθροῖς πολέμια φρονῆσιν ἐνέτυχον, καὶ ἄρξαντες ἀδικίας, ἀνδρώπεις, ἀπλῆς μὲν καὶ ἀγροίκης, ὄρεομανεῖς δὲ ἐκτόπως καὶ ἐλευθέρας, πλεῖσα καδ' ἑαυτῶν ἐξηγρίαναν.

Τί δὲ οἱ ἡμέτεροι Ῥωμαῖοι τῆνικαῦτα ἐποίησαν; Διέβησαν καὶ ἔτοι τὸν Ἰσθμὸν καὶ ἐς τὴν κωνσαντινῶπολιτῶν γῆν διεσώδησαν; Ἰσως τινὲς, πολλοσημόριόν τι πάντως συμπάντων, οἱ πολλοὶ δὲ καὶ σχεδὸν πᾶντες, ἔμενον ἐν τῇ χώρᾳ, τὸν κλύδωνα

ἴσως πρὸς ὄραν, ἐς φυξίμους τόπους, ἐς ὕ-
λας καὶ ὄρη καὶ ὑπερποτάμια μέρη ἀνα-
χωρῶντες, διεκφεύγοντες· ἡ λύσσα γὰρ τῶν
ἐσβαλόντων ἐχθρῶν, κατὰ τῶν κρατέν-
των ἐξεκενῶτο καὶ ἐξεχύνετο, ἀλλ' ἔτι κατὰ
τῶν κρατεμένων, ὧν οἱ νέοι κρατῶντες,
ἐπιθεεῖς ἐτύγγανον. Ἦσαν ἔτι οἱ ῥεμῶνοι
θεαταὶ τῶν γινομένων, καὶ τι καὶ ἔτι ἀνε-
πηρέαστοι, ἀγομένης καὶ φερομένης τῆς
χώρας ὑπὸ τῶν ἀρεοφρόνων ἐπηλύδων, ἀλλ'
διεκρίνοντο πάντως καὶ τοῖς πρώην κρα-
τῆσι ὑπὸ τῶν νέων κρατέντων ἔτι συνεμίσ-
γοντο, σχολῆ γε καὶ ὡς πολέμιοι ὑπ' αὐ-
τῶν ἐγνωρίζοντο. Ὡς ὑπὸ τοῖς ἔτι αὐ-
τῶν θεωρέμενοι καὶ δημητρούφρονες καὶ
πανόφρονες μόνον ὄντες, ἠπιώτερον ἐπραγ-
ματεύοντο. Οὐδὲ τὰς ἔτι πάντη ἀγρίους
καὶ πάσης παντάπασι πολιτικῆς ἐσερῆσθαι
οἰητέον, σχολῆ γε καὶ ἐς τὰς ὁμοίους σφίσι
φιλίας. Εἰ δὲ παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς ῥητῶς
ἔδει λόγος ῥεμῶνων, ἔτι θανμασὸν ἔδει ξέ-
νον· καὶ γὰρ καὶ πρότερον καὶ μετέπειτα,
ἀκμὴν καὶ μέχρι τῶνδε τῶν φιλοσοφικῶν

λεγομένων χρόνων, ὀρῶμεν τὰς ὑπλοφό-
ρας μᾶλλον ἢ τὰς ἀροτροφόρας καὶ καλαυ-
ροποφόρας ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν λόγῃς ἀξι-
μέναι. Κεμάνων, ἔζων, καγγάρων, μοαγ-
γυόρων, χαζάρων, ἀβάρων, ἔννων, γότ-
των, δακῶν, γετῶν, σκυδῶν καὶ τῶν λοι-
πῶν βαρβάρων, τῶν φονομανέντων ἀπαν-
ταχῆ, καὶ ἐδὲ σπιδαμῆν, ἔτως εἰπεῖν, τῆ
δαπέδῃ ἀμίαντον ἀνδρωπίνοις αἵμασιν ἐα-
σάντων, πολὺς παρὰ τοῖς πολλοῖς λόγος, ῥε-
μένων δὲ καὶ τῶν πρὸ αὐτῶν, ἐπιχωρίων,
τῶν εἰρηρικῶν κωμητῶν, τῶν τῷ ὄντι λό-
γῃ ἀξίων, τῶν ἡμετέρων τροφῆων, ἐδὲ
λόγος, ὅτι μὴ πάρεργον ἦσαν γὰρ καὶ
ἐπὶ δακῶν καὶ γετῶν καὶ σκυδῶν τῶν ἐπι-
λύδων, καὶ ἐγχώριοι ἐγγενέες κάτοικοι, καὶ
ἐδὲ, ἀναχωρέντων τῶν ἐπιηλύδων, ἔρημα ἀν-
δρώπων μένειν ἠγητέον τὰ μέρη, ὥσπερ
καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ γόττων, ἐπὶ ἔννων, ἐπὶ
ἀβάρων, ἐπὶ βεργάρων, ἐπὶ καγγάρων καὶ
τ: ἐγγενέες κάτοικοι οἱ ῥεμῆνοι ἐτύγγα-
νον. Ἀλλὰ Τίνες ἔσονται οἱ αὐτόχθονες κά-
τοικοι; Ἡμῖν δοκεῖ σλαβικὰ ἔδνη τέττα

εἶναι, καὶ τῶν ἴσως αἱ ἐν τοῖς συγγράμμασι τῆ Πτολεμαίῃ μόνον σωζόμεναι πόλεις τῆς Ρεμενίας, ὑπῆρχον κτίσματα· καὶ οἱ μοαγγυόροι Παιονίαν κατασρεψάμενοι, ἐκ ἔρημον κατώκησαν τὴν χώραν, ἀλλὰ συγκάτοικοι σλάβοις, κατοίκοις πλείοσι σφω ἔσιν, ἐγένοντο, ὥσπερ καὶ νῦν ἔτι. ἀλλὰ τὸ μοαγγυόρος πολὺ ἐν Ἰσορία, καὶ τὸ σλάβος μόλις ἀκέεται, καὶ μηδ' εἶναι σλάβες ἐν Μοαγγυορία τινὲς ἔτι οἴονται. Οὐαῆς, φίλε, ὅσον καὶ οἱ Ἰσορικοὶ χυδαῖζουσι, ξίφεσι καὶ τόξοις καὶ δόρασι νηπιοφρόνως ἐπτοημένοι, ἔς φιλοσοφεῖν ἔδει, ὀλίγον γε.

Τῶν μὲν ἐν δυσμογύτῳ, μοῖρα μὲν, μεδ' ἧς καὶ ὁ Οὐλφίλας, ἐν Θράκη ὑπὸ βασιλέα ἑαυτῆς κατέμεινε· μοῖρα δέ τις ἕτερα, δολοπραξίαις καὶ πραξικοστίαις παλαμναίων καὶ ἀλασόρων καὶ ἐπαράτων λειτεργῶν προτραπεῖσα, τὰ ἀναμεταξὺ Ἰσρου καὶ τῶν παραλίων τῆ ἀδριατικῆ κόλπε μέχρις Ἑλλάδος λεηλατήσασα, ἐς Ἰταλίαν ἐπέρασε, διὰ τῶν ὑπερκειμένων τόπων τῆ Τριῆς, καὶ ταύτην μέχρι τῆ σικελικῆ προῦδ.